

Warszawa, 28.10.2025 r.

Komunikat prasowy

Opieka z sercem, rozwój z sensem, czyli żłobek na nowo. Jak zmieniła się jakość i dostępność opieki nad dziećmi poniżej 3. roku życia?

W ciągu ostatnich dwóch lat zaszła widoczna zmiana zarówno w dostępności, jak i podejściu do jakości opieki nad dziećmi poniżej 3. roku życia. Żłobki nie są już postrzegane jedynie jako miejsca zapewniające opiekę. Obecnie, wraz z klubami dziecięcymi czy instytucjami dziennego opiekuna, tworzą nowoczesne przestrzenie wspierające rozwój emocjonalny, społeczny i poznawczy najmłodszych. Zmiana dzieje się nie tylko na poziomie jakościowym, ale także ilościowym. Od grudnia 2023 r. powstało 1520 nowych instytucji opieki, jednocześnie wzrosła liczba miejsc opieki nad dziećmi poniżej 3. roku życia, a liczba „białych gmin” zmalała z 1105 do 801 we wrześniu br.

Jeszcze kilka lat temu dostęp do żłobka był w naszym kraju w wielu miejscach wyjątkiem, a nie normą. Dziś coraz więcej rodziców ma możliwość wyboru pomiędzy opieką domową a profesjonalną, wysokiej jakości opieką instytucjonalną. Rozwój różnych form opieki wczesnodziecięcej, poprawa jej standardów jakości oraz wsparcie finansowe dla rodzin sprawiły, że opieka nad dziećmi poniżej 3. roku życia stała się realnie dostępna i coraz lepiej odpowiada potrzebom najmłodszych i ich rodziców. To efekt realizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej programów „Aktywny Rodzic”, „Aktywny Maluch” czy projektu „Akademia Wsparcia” – działań, które tworzą spójny system łączyący wsparcie finansowe rodzin z rozwojem infrastruktury i podnoszeniem jakości opieki wczesnodziecięcej.

Wsparcie dla rodziców i szansa na szybszy powrót do pracy

Z programu „Aktywny Rodzic”, realizowanego od połowy 2024 roku, skorzystało już ponad 666 tysięcy dzieci. Rodzice, którzy wracają na rynek pracy, mogą otrzymać świadczenie „Aktywni rodzice w pracy”, potocznie nazywane *babciowym* – w wysokości 1500 zł miesięcznie, a w przypadku dziecka z niepełnosprawnością 1900 zł. Dla rodzin korzystających ze żłobków przewidziano dopłatę „Aktywnie w żłobku”, a dla tych, którzy decydują się zostać z dzieckiem w domu – świadczenie „Aktywnie w domu”. Według danych MRPiPS wpływy ze składek społecznych rodziców uczestniczących w programie – 5,96 mld zł w okresie od października 2024 do sierpnia 2025 roku – pokryły w całości koszty jego realizacji, które wyniosły 5,41 mld zł.

Dzięki dopłatom średni koszt ponoszony przez rodziców za pobyt dziecka w żłobku spadł z niespełna 1000 zł w 2024 r. do ok. 90 zł w 2025 r. To realna różnica, która pozwala wielu rodzicom – zwłaszcza

mamom – szybciej wrócić do pracy, a jednocześnie zapewnić dziecku profesjonalną opiekę. W Stanach Zjednoczonych pół miliona kobiet zrezygnowało z pracy, bo nie stać ich na żłobki, tymczasem w Polsce, dzięki rządowym programom, opłaty za żłobki spadły o 90%! – zauważa Wiceministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Aleksandra Gajewska.

System w zmianie, dziecko w centrum – równy dostęp do opieki

Dzięki programowi „Aktywny Maluch 2022–2029”, na realizację którego przeznaczono ze środków krajowych 6,5 mld zł, powstają nowe żłobki, kluby dziecięce i punkty opieki dziennej – różne formy opieki wczesnodziecięcej, które umożliwiają także małym gminom tworzenie nowych placówek. Od grudnia 2023 r. liczba instytucji wzrosła o 1520, a liczba miejsc opieki – o 38 344. Celem jest łącznie ponad 100 tysięcy nowych miejsc do 2027 roku – najwięcej w historii. Szczególny nacisk położony jest na likwidację tzw. „białych plam”, czyli tych gmin, w których dotąd nie funkcjonowała żadna instytucjonalna forma opieki. W efekcie coraz więcej samorządów – także mniejszych i wiejskich – decyduje się na tworzenie pierwszych żłobków, klubów dziecięcych czy punktów dziennego opiekuna. Dla wielu rodzin oznacza to dostęp do usług, które jeszcze niedawno były poza ich zasięgiem.

Nowe standardy w opiece – więcej jakości, więcej wsparcia

Poprawa dostępności idzie w parze z troską o standardy jakości opieki. „Akademia Wsparcia”, czyli krajowy system wsparcia samorządów i kadr opiekuńczych, pomaga we wdrażaniu standardów wysokiej jakości opieki żłobkowej, podnoszeniu kompetencji personelu i tworzeniu przyjaznych, bezpiecznych przestrzeni dla dzieci. Ważnym elementem tego procesu jest wprowadzenie nowych standardów jakości opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech, które określają m.in. wymagania dotyczące organizacji zajęć, relacji między dorosłymi a dziećmi, warunków emocjonalnych i edukacyjnych, a także roli opiekuna jako osoby wspierającej rozwój każdego dziecka. Nowa jakość opieki wczesnodziecięcej opiera się na znaczeniu indywidualnego podejścia, zabawy jako podstawowej formy uczenia się oraz tworzenia środowiska sprzyjającego rozwojowi emocjonalnemu i społecznemu. Dzięki ich wdrożeniu placówki zyskują spójne wytyczne, które pomagają podnosić jakość opieki w całym kraju.

Pierwsze dwa lata życia dziecka kluczowe dla rozwoju

Współczesne żłobki coraz częściej działają jak małe centra wszechstronnego rozwoju. Dzieci uczą się w nich samodzielności, rozwijają mowę i relacje społeczne. Badania pokazują, że pierwsze trzy lata życia to okres największego potencjału rozwojowego mózgu, w którym kształtują się podstawowe kompetencje poznawcze i emocjonalne. Dobrze zorganizowana opieka żłobkowa wspiera ten proces – dzięki wykwalifikowanej kadrze, bezpiecznemu otoczeniu i programom dopasowanym do wieku

i potrzeb dzieci. Nowoczesny żłobek staje się więc nie tylko miejscem opieki, ale też pierwszym etapem edukacji, który przygotowuje dzieci do dalszego rozwoju.

Kierunek: dostępność i równe szanse

Cały czas prowadzone są prace nad dalszym zwiększaniem dostępności i jakości opieki wczesnodziecięcej. Trwają działania związane z monitorowaniem efektów ustawy o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej, wdrażaniem rozporządzenia w sprawie standardów opieki oraz rozwijaniem programu „Aktywny Dzienny Opiekun w Gminie”. Do końca 2026 roku planowane jest osiągnięcie poziomu 315 tysięcy miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech w całym kraju.

Zmiany, które w ostatnich latach dzieją się na naszych i Państwa oczach, pokazują, że opieka nad najmłodszymi dziećmi jest jednym z filarów polityki rodzinnej w Polsce. Równy dostęp do opieki nad najmłodszymi to nie przywilej – to realna potrzeba każdej gminy, niezależnie od jej wielkości i lokalizacji. Cieszymy się, że właśnie dzięki takim miejscom, jak żłobki, kluby dziecięce czy punkty dziennego opiekuna, zyskują całe rodziny. Rodzice otrzymują realną pomoc w łączeniu życia zawodowego z rodzinnym, a dzieci – wspianą, wspierającą przestrzeń do zabawy, nauki i rozwoju. Jestem przekonana o tym, że jest to zmiana, która w dłuższej perspektywie może przynieść korzyści całemu społeczeństwu – od silniejszych rodzin po bardziej zrównoważony rynek pracy – podkreśla Wiceministra Gajewska.

Akademia Wsparcia Rozwoju Malucha to zadanie realizowane przez Fundację Zwalcz Nudę na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Jego celem jest upowszechnianie wiedzy na temat opieki wczesnodziecięcej w tzw. „białych plamach”, czyli takich gminach, w których nie ma żadnych tego typu instytucji. Więcej informacji na www.akademiawsparcia.com.pl